

Cirkulärnr: 1995:72
Diariernr: 1994/2296
P-cirknr: 2:23
Nyckelord: Pension
Handläggare: Lage Carlsson
Anders Mellberg
Sektion/Enhet: Förhandlingssektionen
Datum: 1995-03-10
Mottagare: Kommunstyrelsen
Personal
Ekonomi/Finans
Rubrik: Förslag till nytt kommunalt pensionssystem
Bilagor: Utgångspunkter för ett nytt pensionsavtal, PM
1995-01-18

Personalpolitik 1995-2:23

Nyckelord: Pension

Förhandlingssektionen

1995-03-10

*Lage Carlsson,
Anders Mellberg*

Kommunstyrelsen
Personal
Ekonomi/Finans

Förslag till nytt kommunalt pensionssystem

Kommunförbundets styrelse har beslutat om gemensamma utgångspunkter (**bilaga**) inför förhandlingar om ett nytt kommunalt pensionssystem. Landstingsförbundet och Pastoratsförbundet har därefter fattat motsvarande beslut. Därmed är den första etappen klar i den utredning som pågått några år.

Den andra etappen kommer inom kort att inledas med att kommunförbunden överlämnar förslag till de fackliga organisationerna Kommunal, TCO-OF och SACO i avsikt att inleda förhandlingar om det nya pensionsavtalet.

Avgiftsbaserad ålderspension

Kommunförbundens förslag innebär en s.k. avgiftsbaserad ålderspension. Härmed förstås att pensionslöftet till en enskild arbetstagare är att arbetstägaren för varje år gottskrives en avgift. Dessa årliga avgifter utgör det pensionskapital som avses ligga till grund för arbetstägarens pension. Förslaget innebär vidare att det skall stå varje arbetsgivare fritt att välja finansieringsform. Detta kan ske genom att behålla kapitalet i egen regi, att göra extern fondering till pensionsstiftelse eller att försäkra åtagandet hos försäkringsinstitut.

Väljer kommunen att behålla kapitalet i egen regi gottskrives arbetagaren fiktiva avgifter. Därutöver avses en årlig värdeuppräknning tillkomma (tänkt avkastning). Arbetsgivarens kostnader kan beskrivas som de årliga avgifterna plus värdeuppräknningen. Betalningen kan då ske som idag, dvs. när pensionen skall utbetalas (fördelningssystem).

Väljer kommunen att försäkra åtagandet genom att den årliga avgiften betalas till ett försäkringsinstitut, är åtagandet fullgjort när avgiften betalas. Arbetsgivarens kostnader är de årliga avgifterna. Arbetstagarens pensionskapital utgörs av de inbetalade avgifterna jämte den avkastning kapitalet ger hos försäkringsinstitutet (fonderingssystem).

Inriktningen på tidigare utredningsarbete har varit ett s.k. avsättningsbestämt pensionsystem. Enligt den modellen skulle arbetsgivaren betala årliga avgifter för varje arbetstgare till ett av arbetstagaren valt försäkringsinstitut. Arbetsgivarens kostnader skulle vara den gjorda avsättningen. Pensionen skulle bestämmas av arbetstagarens samlade avgifter inklusive den avkastning försäkringsinstitutet ger.

Den väsentliga skillnaden mellan det slutliga förslaget och utredningens tidigare inriktning är att varje kommun fritt skall kunna välja finansieringsform.

I övrigt kan nämnas att vi - jämfört med dagens pensionsavtal PA-KL - föreslår nettopensioner skilda från den allmänna pensionen, avskaffande av sistahandsansvaret och tidssamordning med andra pensionssystem samt förenkling av regelverket i de delar som ingår i kollektivavtalet. Vår avsikt är att samma pensionssystem även skall kunna tillämpas av kommunalförbund och kommunala företag.

Övergångsregler

Uppbyggnaden av den nya avgiftsbaserade pensionen kommer att ske successivt. Tanken är att underlaget för den framtida pensionen för nu anställda skall bestämmas dels av den pensionsförmån, uttryckt i kronor per månad, som motsvarar vad varje arbetstgare med hänsyn till anställningstid och lön kan anses ha intjänat enligt nuvarande pensionsavtal, PA-KL, dels de avgifter som betalas i fortsättningen. Ju högre ålder dvs. egentligen ju längre anställningstid, desto större andel av pensionen utgörs av hittills intjänad pensionsförmån. Arbetsgivaren skall även för denna förmån kunna välja finansieringsform enligt de alternativ som anges ovan.

Därutöver kan det bli fråga om att låta vissa äldre åldersgrupper få pension helt enligt PA-KL:s bestämmelser.

Fortsatta arbetet

Utöver att inleda förhandlingar med de fackliga organisationerna om ett nytt pensionsavtal avseende ålderspension, kommer - enligt de ursprungliga direktiven - arbetet att fortsätta med att utreda och förhandla om ersättningar vid långvarig arbetsoförmåga eller dödsfall. Nuvarande avtal och förmåner som berörs är avtalsgruppsjukförsäkringen AGS-KL, sjukpension enligt PA-KL respektive tjänstegrupplivförsäkringen TGL-KL, begravningshjälp enligt allmänna bestämmelserna AB och efterlevandepension enligt PA-KL.

Som en följd av pensionsförslaget och övrigt utredningsarbete kommer eventuellt också översyn att göras av övriga pensions- och trygghetsanordningar, dvs. arbetsskadeförsäkringen TFA-KL och avtalet om avgångsförmåner AGF-KL.

Finansdepartementets utredning

Inom Finansdepartementet har tillsatts en arbetsgrupp med uppgift att utreda hanteringen av avtalspensioner i kommuner och landsting.

I arbetsgruppen ingår företrädare för Finansdepartementet, Socialdepartementet, Landstingsförbundet, Kommunförbundet och Pastoratsförbundet samt, som adjungerade, företrädare för KPA. Ordförande är Ingemar Mundebo. Kommunförbundets representanter är Lage Carlsson, Förhandlingssektionen och Karin Rudebeck, Finanssektionen.

Utredningen skall behandla frågor som redovisning, samhällsekonomiska och skattemässiga konsekvenser av olika tryggande- och finansieringsformer, sistahandsansvaret och hanteringen av huvudmannaskapsförändringar.

Utredningsarbetet skall avslutas senast den 1 oktober 1995.

Tidsplan

Kommunförbundens uppfattning är att ett nytt pensions- och trygghetssystem skall träda i kraft senast den 1 januari 1997. Tidpunkten sammanhänger dels med ovannämnda utredning, dels med det nya allmänna pensionssystemets ikraftträdande.

Frågor

Frågor med anledning av ovanstående besvaras i första hand av Lage Carlsson, tel 08-772 47 57 och Anders Mellberg, tel 08-772 47 25.

PRF-KL

Samtidigt med ovannämnda arbete pågår en översyn av pensionsreglementet för förtroendevalda, PRF-KL. Denna översyn har föranletts dels på begäran av enskilda kommuner, dels för att det finns vissa tillämpningsproblem, bl.a. som en följd av ändringar i Kommunallagen. Eftersom PRF-KL är konstruerat utifrån pensionsavtalet PA-KL, bör översynen ske med beaktande av hur ett nytt pensionsavtal utformas. Det är vår avsikt att ett nytt reglemente skall föreligga inför nästa mandatperiod. Frågor med anledning av PRF-KL besvaras av Anders Mellberg.

Svenska Kommunförbundet
Förhandlingssektionen

Markus Gustafsson

Anders Mellberg

Bilaga:

Utgångspunkter för ett nytt pensionsavtal, PM 1995-01-18